

1. అకారాంతః పుంలింగః దేవశబ్దః - దేవుడు

	ఏకవచనమ్	ద్వివచనమ్	బహువచనమ్
ప్రథమా విభక్తిః	దేవః	దేవా	దేవాః
సంబోధనప్రథమా విభక్తిః	హే దేవ	హే దేవా	హే దేవాః
ద్వితీయా విభక్తిః	దేవమ్	దేవా	దేవాన్
తృతీయా విభక్తిః	దేవేన	దేవాభ్యామ్	దేవైః
చతుర్థీ విభక్తిః	దేవాయ	దేవాభ్యామ్	దేవేభ్యః
పంచమీ విభక్తిః	దేవాత్	దేవాభ్యామ్	దేవేభ్యః
షష్ఠీ విభక్తిః	దేవస్య	దేవయోః	దేవానామ్
సప్తమీ విభక్తిః	దేవే	దేవయోః	దేవేషు

ఏవః బాలః, రామః, గోవిందః, పాఠః, మార్గః ఇత్యాదయః

2. ఇకారాంతః పుంలింగః కవిశబ్దః - కవి, రచయిత

	కవిః	కవీ	కవయః
ప్రథమా విభక్తిః	కవిః	కవీ	కవయః
సంబోధనప్రథమా విభక్తిః	హే కవే	హే కవీ	హే కవయః
ద్వితీయా విభక్తిః	కవిమ్	కవీ	కవీన్
తృతీయా విభక్తిః	కవినా	కవిభ్యామ్	కవిభిః
చతుర్థీ విభక్తిః	కవయే	కవిభ్యామ్	కవిభ్యః
పంచమీ విభక్తిః	కవేః	కవిభ్యామ్	కవిభ్యః
షష్ఠీ విభక్తిః	కవేః	కవ్యోః	కవీనామ్
సప్తమీ విభక్తిః	కవా	కవ్యోః	కవిషు

ఏవం రవిః, కపిః, విధిః ఇత్యాదయః

3. ఉకారాంతః పుంలింగః భానుశబ్దః - సూర్యుడు

	భానుః	భానూ	భానవః
ప్రథమా విభక్తిః	భానుః	భానూ	భానవః
సంబోధనప్రథమా విభక్తిః	హే భానో	హే భానూ	హే భానవః
ద్వితీయా విభక్తిః	భానుమ్	భానూ	భానూన్
తృతీయా విభక్తిః	భానునా	భానుభ్యామ్	భానుభిః
చతుర్థీ విభక్తిః	భానవే	భానుభ్యామ్	భానుభ్యః
పంచమీ విభక్తిః	భానోః	భానుభ్యామ్	భానుభ్యః
షష్ఠీ విభక్తిః	భానోః	భాన్వోః	భానూనామ్
సప్తమీ విభక్తిః	భానౌ	భాన్వోః	భానుషు

ఏవం గురుః, విధుః, విష్ణుః, శంభుః, వాయుః ఇత్యాదయః

4. ఋకారాస్త: పుంలింగ: ధాత్యశబ్ద: - బ్రహ్మ

	ఏకవచనమ్	ద్వివచనమ్	బహువచనమ్
ప్రథమా విభక్తి:	ధాతా	ధాతారౌ	ధాతారః
సంబోధనప్రథమా విభక్తి:	హే ధాతః	హే ధాతారౌ	హే ధాతారః
ద్వితీయా విభక్తి:	ధాతారమ్	ధాతారౌ	ధాతూన్
తృతీయా విభక్తి:	ధాత్రా	ధాతృభ్యామ్	ధాతృభిః
చతుర్థి విభక్తి:	ధాత్రే	ధాతృభ్యామ్	ధాతృభ్యః
పంచమీ విభక్తి:	ధాతుః	ధాతృభ్యామ్	ధాతృభ్యః
షష్ఠీ విభక్తి	ధాతుః	ధాత్రోః	ధాతూణామ్
సప్తమీ విభక్తి	ధాతరి	ధాత్రోః	ధాతృషు

ఏవం నస్తా - ఉద్ధాతా - కర్తా ఇత్యాదయః

5. ఓకారాస్త: పుంలింగ: గోశబ్ద: - ఎద్దు

ప్రథమా విభక్తి:	గాః	గావౌ	గావః
సంబోధన ప్రథమా విభక్తి:	హే గాః	హే గావౌ	హే గావః
ద్వితీయా విభక్తి:	గామ్	గావౌ	గాః
తృతీయా విభక్తి:	గవా	గోభ్యామ్	గోభిః
చతుర్థి విభక్తి:	గవే	గోభ్యామ్	గోభ్యః
పంచమీ విభక్తి:	గోః	గోభ్యామ్	గోభ్యః
షష్ఠీ విభక్తి	గోః	గవోః	గవామ్
సప్తమీ విభక్తి	గవి	గవోః	గోషు

ఏవం సుద్యౌః - స్మృత్యౌః ఇత్యాదయః

6. అకారాస్త: నపుంసకలింగ: పుస్తకశబ్ద: - పుస్తకము

ప్రథమా విభక్తి:	పుస్తకమ్	పుస్తకే	పుస్తకాని
సంబోధనప్రథమా విభక్తి:	హే పుస్తక	హే పుస్తకే	హే పుస్తకాని
ద్వితీయా విభక్తి:	పుస్తకమ్	పుస్తకే	పుస్తకాని
తృతీయా విభక్తి:	పుస్తకేన	పుస్తకాభ్యామ్	పుస్తకైః
చతుర్థి విభక్తి:	పుస్తకాయ	పుస్తకాభ్యామ్	పుస్తకేభ్యః
పంచమీ విభక్తి:	పుస్తకాత్	పుస్తకాభ్యామ్	పుస్తకేభ్యః
షష్ఠీ విభక్తి:	పుస్తకస్య	పుస్తకయోః	పుస్తకానామ్
సప్తమీ విభక్తి:	పుస్తకే	పుస్తకయోః	పుస్తకేషు

ఏవం జ్ఞానమ్, వనమ్, ఫలమ్, జలమ్ ఇత్యాదయః

7. ఉకారాంత: నపుంసకలింగ: మధుశబ్ద: - తేనె

	ఏకవచనమ్	ద్వివచనమ్	బహువచనమ్
ప్రథమా విభక్తి:	మధు	మధునీ	మధూని
సంబోధనప్రథమా విభక్తి:	హే మధు	హే మధునీ	హే మధూని
ద్వితీయా విభక్తి:	మధు	మధునీ	మధూని
తృతీయా విభక్తి:	మధునా	మధుభ్యామ్	మధుభి:
చతుర్థి విభక్తి:	మధునే	మధుభ్యామ్	మధుభ్య:
పంచమీ విభక్తి:	మధునః	మధుభ్యామ్	మధుభ్య:
షష్ఠి విభక్తి:	మధునః	మధునో:	మధూనామ్
సప్తమీ విభక్తి:	మధుని	మధునో:	మధుషు

ఏవం అమ్బు - శృశ్రు ఇత్యాదయః

8. ఆకారాంత: స్త్రీలింగ: ఉమాశబ్ద: - పార్వతీ

ప్రథమా విభక్తి:	ఉమా	ఉమే	ఉమాః
సంబోధనప్రథమా విభక్తి:	హే ఉమే	హే ఉమే	హే ఉమాః
ద్వితీయా విభక్తి:	ఉమామ్	ఉమే	ఉమాః
తృతీయా విభక్తి:	ఉమయా	ఉమాభ్యామ్	ఉమాభిః
చతుర్థి విభక్తి:	ఉమాయై	ఉమాభ్యామ్	ఉమాభ్యః
పంచమీ విభక్తి:	ఉమాయాః	ఉమాభ్యామ్	ఉమాభ్యః
షష్ఠీ విభక్తి:	ఉమాయాః	ఉమయోః	ఉమానామ్
సప్తమీ విభక్తి:	ఉమాయామ్	ఉమయోః	ఉమాసు

ఏవం రమా, అంబా, లతా, గీతా, మాలా, సీతా, దుర్గా ఇత్యాదయః

9. ఇకారాంత: స్త్రీలింగ: మతిశబ్ద: - బుద్ధి

ప్రథమా విభక్తి:	మతి:	మతీ	మతయః
సంబోధనప్రథమా విభక్తి:	హే మతే	హే మతీ	హే మతయః
ద్వితీయా విభక్తి:	మతిమ్	మతీ	మతీః
తృతీయా విభక్తి:	మత్యా	మతిభ్యామ్	మతిభిః
చతుర్థి విభక్తి:	మత్యై / మతయే	మతిభ్యామ్	మతిభ్యః
పంచమీ విభక్తి:	మత్యాః / మతేః	మతిభ్యామ్	మతిభ్యః
షష్ఠి విభక్తి:	మత్యాః / మతేః	మత్యోః	మతీనామ్
సప్తమీ విభక్తి:	మత్యామ్ / మతౌ	మత్యోః	మతిషు

ఏవం శృతిః, స్మృతిః, బుద్ధిః, రుచిః ఇత్యాదయః

1) పా - పానే

వర్తమానే లట్ (వర్తమానకాలం)

	ఏకవచనమ్	ద్వివచనమ్	బహువచనమ్
ప్రథమపురుషః -	పిబతి	పిబతః	పిబన్తి
మధ్యమపురుషః -	పిబసి	పిబథః	పిబథ
ఉత్తమపురుషః -	పిబామి	పిబావః	పిబామః

అనద్యతనభూతే లజ్ (భూతకాలం)

ప్రథమపురుషః -	అపిబత్	అపిబతామ్	అపిబన్
మధ్యమపురుషః -	అపిబః	అపిబతమ్	అపిబత
ఉత్తమపురుషః -	అపిబమ్	అపిబావ	అపిబామ

విధ్యాశిషోః లోట్ (విధి, ఆశీస్సు యందు)

ప్రథమపురుషః -	పిబతు, పిబతాత్	పిబతామ్	పిబన్తు
మధ్యమపురుషః -	పిబ, పిబతాత్	పిబతమ్	పిబత
ఉత్తమపురుషః -	పిబాని	పిబావ	పిబామ

భవిష్యతి లృట్ (భవిష్యత్కాలం)

ప్రథమపురుషః -	పాస్యతి	పాస్యతః	పాస్యన్తి
మధ్యమపురుషః -	పాస్యసి	పాస్యథః	పాస్యథ
ఉత్తమపురుషః -	పాస్యామి	పాస్యావః	పాస్యామః

2) క్రీడ - క్రీడాయాం - గతౌ చ

వర్తమానే లట్ (వర్తమానకాలం)

ప్రథమపురుషః -	క్రీడతి	క్రీడతః	క్రీడన్తి
మధ్యమపురుషః -	క్రీడసి	క్రీడథః	క్రీడథ
ఉత్తమపురుషః -	క్రీడామి	క్రీడావః	క్రీడామః

అనద్యతనభూతే లజ్ (భూతకాలం)

ప్రథమపురుషః -	అక్రీడత్	అక్రీడతామ్	అక్రీడన్
మధ్యమపురుషః -	అక్రీడః	అక్రీడతమ్	అక్రీడత
ఉత్తమపురుషః -	అక్రీడమ్	అక్రీడావ	అక్రీడామ

విధ్యాశిషో: లోట్ (విధి, ఆశీస్సు యందు)

ప్రథమపురుషః -	క్రీడతు, క్రీడతాత్	క్రీడతామ్	క్రీడన్తు
మధ్యమపురుషః -	క్రీడ, క్రీడతాత్	క్రీడతమ్	క్రీడత
ఉత్తమపురుషః -	క్రీడాని	క్రీదావ	క్రీదామ

భవిష్యతి లృట్ (భవిష్యత్కాలం)

ప్రథమపురుషః -	క్రీడిష్యతి	క్రీడిష్యతః	క్రీడిష్యన్తి
మధ్యమపురుషః -	క్రీడిష్యసి	క్రీడిష్యధః	క్రీడిష్యథ
ఉత్తమపురుషః -	క్రీడిష్యామి	క్రీడిష్యావః	క్రీడిష్యామః

3) ఖాదృ - భక్షణే

వర్తమానే లట్ (వర్తమానకాలం)

ప్రథమపురుషః -	ఖాదతి	ఖాదతః	ఖాదన్తి
మధ్యమపురుషః -	ఖాదసి	ఖాదధః	ఖాదథ
ఉత్తమపురుషః -	ఖాదామి	ఖాదావః	ఖాదామః

అనద్యతనభూతే లజ్ (భూతకాలం)

ప్రథమపురుషః -	అఖాదత్	అఖాదతామ్	అఖాదన్
మధ్యమపురుషః -	అఖాదః	అఖాదతమ్	అఖాదత
ఉత్తమపురుషః -	అఖాదమ్	అఖాదావ	అఖాదామ

విధ్యాశిషో: లోట్ (విధి, ఆశీస్సు యందు)

ప్రథమపురుషః -	ఖాదతు, ఖాదతాత్	ఖాదతామ్	ఖాదన్తు
మధ్యమపురుషః -	ఖాద, ఖాదతాత్	ఖాదతమ్	ఖాదత
ఉత్తమపురుషః -	ఖాదాని	ఖాదావ	ఖాదామ

భవిష్యతి లృట్ (భవిష్యత్కాలం)

ప్రథమపురుషః -	ఖాదిష్యతి	ఖాదిష్యతః	ఖాదిష్యన్తి
మధ్యమపురుషః -	ఖాదిష్యసి	ఖాదిష్యధః	ఖాదిష్యథ
ఉత్తమపురుషః -	ఖాదిష్యామి	ఖాదిష్యావః	ఖాదిష్యామః

4) వద - వ్యక్తాయాం వాచి

వర్తమానే లట్ (వర్తమానకాలం)

ప్రథమపురుషః -	వదతి	వదతః	వదన్తి
మధ్యమపురుషః -	వదసి	వదధః	వదథ
ఉత్తమపురుషః -	వదామి	వదావః	వదామః

అనద్యతనభూతే లజ్ (భూతకాలం)

ప్రథమపురుషః -	అవదత్	అవదతామ్	అవదన్
మధ్యమపురుషః -	అవదః	అవదతమ్	అవదత
ఉత్తమపురుషః -	అవదమ్	అవదావ	అవదామ

విధ్యాశిషోః లోట్ (విధి, ఆశీస్సు యందు)

ప్రథమపురుషః -	వదతు, వదతాత్	వదతామ్	వదన్తు
మధ్యమపురుషః -	వద, వదతాత్	వదతమ్	వదత
ఉత్తమపురుషః -	వదాని	వదావ	వదామ

భవిష్యతి లృట్ (భవిష్యత్కాలం)

ప్రథమపురుషః -	వదిష్యతి	వదిష్యతః	వదిష్యన్తి
మధ్యమపురుషః -	వదిష్యసి	వదిష్యథః	వదిష్యథ
ఉత్తమపురుషః -	వదిష్యామి	వదిష్యావః	వదిష్యామః

5) అస - భువి

వర్తమానే లట్ (వర్తమానకాలం)

ప్రథమపురుషః -	అస్తి	స్తః	స్త్వి
మధ్యమపురుషః -	అసి	స్థః	స్థ
ఉత్తమపురుషః -	అస్మి	స్వః	స్మః

అనద్యతనభూతే లజ్ (భూతకాలం)

ప్రథమపురుషః -	అసీత్	అస్తామ్	ఆసన్
మధ్యమపురుషః -	అసీః	అస్తమ్	ఆస్త
ఉత్తమపురుషః -	ఆసమ్	ఆస్వ	ఆస్మ

విధ్యాశిషోః లోట్ (విధి, ఆశీస్సు యందు)

ప్రథమపురుషః -	అస్తు / స్తాత్	స్తామ్	సన్తు
మధ్యమపురుషః -	ఏధి / స్తాత్	స్తమ్	స్త
ఉత్తమపురుషః -	అసాని	అసావ	అసామ

భవిష్యతి లృట్ (భవిష్యత్కాలం)

ప్రథమపురుషః -	భవిష్యతి	భవిష్యతః	భవిష్యన్తి
మధ్యమపురుషః -	భవిష్యసి	భవిష్యథః	భవిష్యథ
ఉత్తమపురుషః -	భవిష్యామి	భవిష్యావః	భవిష్యామః

సంయుక్తాక్షరాణి

ఏతాని ధ్యానేన పశ్యంతు. అక్షరాణాం యోజనమ్ అవగచ్ఛంతు. ఉచ్చారయంతు.

క్ + క్ = క్క్ + ఉ	= క్కు - కుక్కుటః	ఞ్ + ఠ = ణఠ	= ఉత్కణ్ఠా
క్ + క = క్క	= క్క - కుక్కుటః	ష్ + ఠ = షఠ	= షఠః
క్ + క = క్క	= అక్కురః	క్ + డ = క్డ	= ఉక్డయనమ్
క్ + క = క్క	= అర్కః	ఞ్ + డ = ణ్డ	= గణ్డః
క్ + క = క్క	= ఉత్కననమ్	ఞ్ + ణ = ణ్ణ	= విషణ్ణః
క్ + గ = గ్గ	= గుగ్గులః	క్ + ణ = క్ణ	= ఉర్ణమ్
క్ + గ = క్గ	= అక్కులీ	ష్ + ణ = ష్ణ	= ఉష్ణమ్
క్ + గ = క్గ	= క్షక్కుగః	క్ + త = క్త	= సూక్తిః
క్ + గ = గ్గ	= మార్గః	క్ + త = క్త	= ఉత్తమః
క్ + ఘ = క్ఘ	= సక్ఘః	క్ + త = క్త	= వృత్తమ్
క్ + ఘ = క్ఘ	= మహార్ఘః	క్ + త = క్త	= సప్తాహః
క్ + చ = క్చ	= ఉచ్చైః	క్ + త = క్త	= గర్తః
క్ + చ = క్చ	= ఆకుచ్చనమ్	క్ + త = క్త	= పుస్తకమ్
క్ + చ = క్చ	= అర్చకః	క్ + త = క్త	= ఉత్థానమ్
క్ + ఛ = క్ఛ	= ఇచ్ఛా	క్ + త = క్త	= మన్థనమ్
క్ + ఛ = క్ఛ	= వాచ్ఛా	క్ + త = క్త	= అర్థః
క్ + ఛ = క్ఛ	= మూర్ఛా	క్ + త = క్త	= సంస్థానమ్
క్ + జ = క్జ	= సజ్జః	క్ + ద = క్ద	= ఉద్దామమ్
క్ + జ = క్జ	= అజ్జనమ్	క్ + ద = క్ద	= చందనమ్
క్ + జ = క్జ	= కుజ్జా	క్ + ద = క్ద	= అబ్దః
క్ + జ = క్జ	= గర్జనమ్	క్ + ధ = క్ధ	= దుగ్ధమ్
క్ + జ = క్జ	= జ్ఞానమ్	క్ + ధ = క్ధ	= శుద్ధః
క్ + ట = క్ట	= ఘట్టా	క్ + ధ = క్ధ	= సుగంధః
క్ + ట = క్ట	= ఆప్టే	క్ + ధ = క్ధ	= క్షుద్ధః
క్ + ట = క్ట	= యప్టిః	క్ + ధ = క్ధ	= అర్థమ్

క్ + న = క్న	= శక్నోతి	ద్ + య = య	= అయ
త్ + న = త్న	= రత్నమ్	న్ + య = న్య	= అన్యః
ధ్ + న = ధ్న	= బధ్నాతి	భ్ + య = భ్య	= ఆరభ్య
న్ + న = న్న	= అన్నమ్	వ్ + య = వ్య	= కావ్యమ్
స్ + న = స్న	= స్నానమ్	హ్ + య = హ్య	= ऐतिह्यम्
హ్ + న = హ్	= చిహ్నమ్	క్ + ర = క్ర	= చక్రమ్
ట్ + ప = ట్ప	= షట్పదః	గ్ + ర = గ్ర	= అగ్రమ్
త్ + ప = త్ప	= ఉత్పలమ్	త్ + ర = త్ర	= ఉత్రమ్
ప్ + ప = ప్ప	= పిప్పలీ	ద్ + ర = ద్ర	= నిద్రా
స్ + ప = స్ప	= స్పందనమ్	బ్ + ర = బ్ర	= బ్రహ్మ
ల్ + ఫ = ల్ఫ	= గుల్ఫః	స్ + ర = స్ర	= సహస్రమ్
స్ + ఫ = స్ఫ	= స్ఫటికమ్	హ్ + ర = హ	= హఢః
మ్ + బ = మ్బ	= అమ్బరమ్	క్ + ల = క్ల	= శుక్లః
ర్ + బ = ర్బ	= దుర్బలః	ప్ + ల = ప్ల	= ప్లావనమ్
గ్ + భ = గ్భ	= ప్రాగ్భవనమ్	మ్ + ల = మ్ల	= ఆమలమ్
ద్ + భ = ద్భ	= సద్భావనా	శ్ + ల = శ్ల	= శ్లాఘ్యమ్
మ్ + భ = మ్భ	= స్తమ్భః	హ్ + ల = హ్ల	= ఆహ్లాదః
ల్ + భ = ల్భ	= ప్రగల్భః	క్ + వ = క్వ	= పక్వమ్
న్ + మ = న్మ	= జన్మ	త్ + వ = త్వ	= సత్వరమ్
త్ + మ = త్మ	= ఆత్మా	ద్ + వ = ద్వ	= ద్వారమ్
శ్ + మ = శ్మ	= అశ్మ	ర్ + వ = ర్వ	= గర్వః
స్ + మ = స్మ	= అస్మితా	శ్ + వ = శ్వ	= అశ్వః
క్ + య = క్య	= వాక్యమ్	క్ + ష = క్ష	= కక్షా
ఖ్ + య = ఖ్య	= ఆఖ్యా	క్ + స = క్స	= వాక్సారః
గ్ + య = గ్య	= భాగ్యమ్	త్ + స = త్స	= ఉత్సాహః
చ్ + య = చ్య	= వాచ్యమ్	ప్ + స = ప్స	= జుగుప్సా
ఠ్ + య = ఠ్య	= పాఠ్యమ్	ర్ + హ = ర్హ	= తర్హి
త్ + య = త్య	= సత్యమ్		

ఏతాని పదాని పరీక్షార్థం నోపయోక్తవ్యాని.

పదకోశ:

అంతికమ్	=	సమీపము	కిశోరం	=	బాలుని
అంగాని	=	అవయవములు	కీదృశం	=	ఎలాంటి
అకస్మాత్	=	ఒక్కసారిగా / హఠాత్తుగా	కుతః	=	ఎక్కడి నుండి
అతిక్రాంతవాన్	=	అతిక్రమించాడు	కుపితః	=	కోపించినవాడు
అతిమలినా	=	మిక్కిలి మలినమైనది	కుఙ్ఙః	=	గూనివాడు
అతివికలా	=	అశుద్ధమైనవి	క్రేతవ్యం	=	కొనబడాలి
అతివిమలా	=	మిక్కిలి శుద్ధమైనది, స్వచ్ఛమైనది	క్షణశః	=	ప్రతిక్షణం
అధనః	=	ధనం లేనివాడు	ఖనిత్వా	=	తవ్వి
అపమానితవాన్	=	అపమానించాడు		=	గ
అబుధః	=	తెలివితేనివాడు	గరీయః	=	గొప్పది / శ్రేష్ఠం
అభ్యస్య	=	అభ్యసించి	గర్తం	=	గొయ్యని
అయోమాంసలాః	=	ఇసుప కండలు కలవారు.	గర్వీ	=	గర్వం కలవాడు
అయఃస్నాయవాః	=	ఉక్కు నరాలు కలవారు.	గాలయిత్వా	=	తొలగించుట
అవిచాల్య	=	కదిలించకుండా	గంభీరస్వరేణ	=	పెద్ద గొంతుతో
అశృణ్వంతం	=	విననటువంటివానిని	గీర్వాణభారతీ	=	సంస్కృతభాష
అసావధానః	=	ఏకాగ్రతతో లేనివాడు		=	చ
అసౌ	=	ఇతడు	చతురతాం	=	నైపుణ్యమును
అస్మభ్యమ్	=	మన కొరకు	చరణయోః	=	రెండు పాదములయందు
అహమహమికతయా	=	నేనంటే నేనను భావంతో	చింతామగ్నః	=	ఆలోచనలో మునిగిన వాడై
	=	ఆ	ఛాత్రాన్	=	విద్యార్థులను
ఆకంఠమ్	=	కంఠం వరకు	ఛాయామ్	=	నీడను
ఆనీయ	=	తీసుకువచ్చి	ఛిన్నం	=	తెగినది
ఆయోజితవంతః	=	ఏర్పాటు చేశారు / ము		=	జ
ఆవశ్యకతామ్	=	అవసరమును	జలసేచనమ్	=	నీటితో తడవడం
ఆసక్తిమ్	=	ఆసక్తిని (ఇష్టమును)	జాగృతః	=	మేల్కొనినవాడై
	=	ఉ	జాతః	=	పుట్టెను
ఉత్తరమ్	=	తరువాత, సమాధానం	జాలం	=	వలను
ఉదరపూర్ణం	=	కడుపునిండా	జ్ఞాతుమ్	=	తెలుసుకోవడానికి
ఉపాశ్రయంతి	=	సమీపిస్తారు, ఆశ్రయిస్తారు	జ్ఞాత్వా	=	తెలుసుకొని
	=	క		=	రు
కంకణాని	=	గాజులను	రుపితి	=	తొందరగా
కణశః	=	కణ కణములుగా		=	త
కదాచన	=	ఎప్పుడు కూడా	తడాగః	=	చెరువు
కాకకపోతాదయః	=	కాకి, పావురం మొదలైనవి	తవ	=	నీయొక్క
కాచన	=	ఒకానొక (స్త్రీ)	తుల్యం	=	సమానము
కాసమానాం	=	దగ్గుతున్నటువంటి	త్వం	=	నీవు
కార్యనిర్వాహకాః	=	కార్యనిర్వాహకులు		=	ద
కింశుకాః	=	మోదుగుపూలు	దండనాత్	=	దండనము నుండి

దాయిత్వం = భాగస్వామ్యం
 దివాకరకిరణైః = సూర్యుని యొక్క కిరణాల చేత
 దుగ్ధం = పాలు
 దృష్ట్యా = చూసి
 ద్రష్టవ్యా = చూడబడాలి/చూడదగినది

ధ

ధనుషి = ధనుస్సుకు (ధనుస్సు నందు)
 ధనూంషి = ధనుస్సులను
 ధావితవతీ = పరుగెత్తినది

న

న = లేదు, కాదు
 నిమగ్నం = మునిగినవానిని
 నలినీదలమివ = తామరపూవు వలె
 నిరుద్ధ్య = ఆపి
 నిర్గన్ధాః = వాసనలేనట్టివి
 నిశ్చయేన = ఖచ్చితంగా
 నిశ్చేష్టాః = కదలకుండా ఉన్నటువంటివారు

ప

పండితాన్ = పండితులను
 పక్షిపుత్తలికాం = పక్షిబొమ్మను
 పత్తనే = పట్టణంలో
 ప్రతీక్షతే = ఎదురుచూస్తున్నాడు
 పదమ్ = మాట, స్థానం
 పయోహిమమ్ = ఐస్క్రీమ్ ను
 పరితః = చుట్టూరా
 పాదపం = చెట్టును
 పార్శ్వే = ప్రక్కన
 పాలితవంతః = పరిపాలించారు
 పురతః = ముందు
 పురస్కృత్య = పురస్కరించుకొని
 ప్రచలితః = జరిగినటువంటిది
 ప్రతిఘటితవాన్ = ఎదిరించాడు
 ప్రతివాదం = తిరిగి వాదించడాన్ని
 ప్రతిలేఖార్థం = తిరిగి రాసే లేఖగురించి
 ప్రవేష్టుమ్ = ప్రవేశించడానికి
 ప్రశంసితవాన్ = మెచ్చుకున్నాడు
 ప్రసార్య = పరచి
 ప్రియవాదినః = మంచిగా మాట్లాడువారు

బ

బద్ధం = బంధించుటకు
 బద్ధ్యా = బంధించి
 బహిః = బయటికి

బహుకాలతః = చాలారోజులనుండి
 బుభుక్షితేభ్యః = తినాలనే కోరిక కలిగిన వారి కొరకు

భ

భటాః = సైనికులు
 భూమౌ = భూమియందు

మ

మనసి = మనస్సులో
 మా = వద్దు
 మాన్యస్థానాని = గౌరవింపదగినస్థానాలు
 మారయితుమ్ = చంపుటకు
 మృగీ = ఆడజింక
 మృత్తికయా = మట్టితో
 మేదసః = కొవ్వు

వ

వక్తారః = ప్రసంగించేవారు
 వజ్రసంకల్పాః = దృఢసంకల్పం కలవారు
 వాణీ = భాషా
 విజ్ఞాయ = తెలుసుకొని
 విబుధః = తెలివిగలవాడు
 విలయమ్ = నాశనమును
 విషయమ్ = విషయమును
 వ్యవసాయినాం = కష్టపడి పనిచేయువారికి
 వ్యాధః = బోయవాడు

శ

శిక్షార్థః = దండనమునకు యోగ్యుడు
 శిరః = తలను
 శిలాయాం = రాయిమీద
 శుభకామనా = శుభాకాంక్ష
 శ్రుత్వా = విని

స

సంకటస్థితిః = కష్టములో ఉన్న పరిస్థితులను
 సంఘసేవాయై = సంఘసేవకొరకు
 సకాశాత్ = సమీపం నుండి
 సదతిథిం = మంచి అతిథిని
 సధనః = ధనం కలవాడు
 సస్యాని = పంటలను
 సర్వత్ర = అన్నిచోట్లా (అంతట)
 సుస్థిరం = స్థిరంగా
 స్థితః = ఉన్నటువంటి
 స్వాతంత్ర్యనిధేః = స్వాతంత్ర్యనిధికొరకు
 స్వాధ్యాయం = రోజు చేసే అధ్యయనమును
 స్వాయత్తీకృత్య = ఆధీనంలోకి తెచ్చుకొని
 స్వీకృత్య = స్వీకరించి

క్రియాపదకోశః

అగ్రహ్ణోత్ = పట్టుకొనెను
 అజయత్ = గెలిచాడు
 అదాత్ = ఇచ్చెను
 అపాలయత్ = పాలించెను
 అపృచ్ఛన్ = అడిగిరి
 అయచ్ఛత్ = ఇచ్చెను
 అవగచ్ఛేత్ = అర్థం చేసుకోవలెను.
 అస్థాపయత్ = స్థాపించెను
 అస్థాపయన్ = స్థాపించారు

ఆజ్ఞాపయత్ = ఆజ్ఞాపించెను
 ఆజ్ఞాపయిష్యామి = ఆజ్ఞాపించగలను
 ఆదిశతి = ఆదేశించుచున్నాడు / ది
 ఆరభత = మొదలుపెట్టినది / నాడు

ఇచ్చన్తి = కోరుచున్నారు
 కరోతి = చేయుచున్నాడు / ది.
 కుప్యతు = కోపించుగాక / కోపించు

గృహ్ణతు = తీసుకొనుగాక / తీసుకో

చరన్తి = తిరుగుచున్నవి

ఛిందంతు = ఛేదించండి / ఛేదింతురు గాక

జాయతే స్మ = కలుగుతుండేది
 జహాతు = విడిచిపెట్టు గాక

త్యజ = వదిలిపెట్టు
 త్యజామి = విడిచిపెడతాను

నయతి స్మ = తీసుకువెళ్ళుతుండేవాడు
 నయతు = తీసుకెళ్ళుగాక

పరిపుచ్చతి = మళ్ళీ మళ్ళీ ప్రశ్నించుచున్నాడు/ది
 పరిహసంతి స్మ = పరిహాసం చేస్తుండెడివారు
 పశ్యతి = చూస్తున్నాడు

పశ్యామి = చూస్తున్నాను.
 పాలయ = పోషించు
 ప్రతిజానే = ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను
 ప్రతీక్షతే = ఎదురుచూస్తున్నాడు/ చూస్తున్నది
 ప్రత్యాగమిష్యామి = తిరిగిరాగలను
 ప్రాకటయత్ = ప్రకటించాడు
 ప్రాప్నోత్ = పొందెను
 ప్రావిశత్ = ప్రవేశించెను
 ప్రేషయతి = పంపించుచున్నది / చున్నాడు

బధ్నాతు = బంధించుగాక
 బిభేమి = భయపడతాను

భావయామి = భావిస్తున్నాను
 భాషే = మాట్లాడుతున్నాను

ముంచతు = వదిలిపెట్టు/వదిలిపెట్టు గాక
 ముంచామి = వదిలిపెడతాను
 మోక్ష్యామి = వదిలిపెడ్తాను

యచ్ఛంతి = ఇస్తాయి / ఇస్తారు
 యాతు = వెళ్ళుగాక
 యాపయామి = గడుపుతాను

వికసతు = వికసించు గాక
 వికాస్యతే = వికసంపజేయబడుతుంది
 విలసతు = విలసిల్లుగాక
 విశ్వసిమి = విశ్వసిస్తాను
 విహరన్తి = విహరిస్తున్నాయి

శక్నోతి = సమర్థుడై ఉన్నాడు / ది.
 శ్రావయతి స్మ = వినిపిస్తుండేది / వాడు
 శ్రావయామి = వినిపిస్తాను
 శృణ్వంతు = వినండి / విందురు గాక

స్ఫురతు = స్ఫురించు గాక
 హసతు = నవ్వుము / నవ్వు గాక